

OD POSLUŠNOSTI DO ODGOVORNOSTI

Razvoj odnosne kompetentnosti pri pedagoških delavcih

Februar – oktober 2018

Vodje projekta:

Familylab Hrvaška
Dušanka Kosanović

Familylab Slovenija
Ivana Gradišnik

Familylab Srbija
Ivana Muškinja

Opis projekta

Familylab Hrvaška, Slovenija in Srbija smo ob podpori mednarodne organizacije *Familylab Association* zasnovali enoletni projekt, s katerim želimo vzgojiteljem, učiteljem in drugim pedagoškim delavcem ponuditi strokovno podporo, navdih in izobraževanje na področju razvoja odnosne kompetentnosti, vzpostavljanja, grajenja in ohranjanja odnosa z otroki, mladostniki in starši, s katerimi vsakodnevno delajo v okvirih svoje pedagoške prakse.

Cilj projekta je doseči napredek v razvoju odnosne kompetentnosti pedagoških delavcev ter omogočiti jim povezovanje, skupno učenje in izmenjavo vrednot, ki so podlaga za spodbujanje mentalnega zdravja otrok, mladostnikov, odraslih in celotne družbe.

Izobraževalni cikel je sestavljen iz šestih modulov, ki trajajo vsak po tri dni. V vsaki od udeleženi državi se bosta v skladu z urnikom (gl. Spodaj) odvila po dva modula, kar pomeni da se bodo udeleženci preostalih štirih udeležili v tujini.

Način dela bo odvisen od pristopa posameznih voditeljev modulov, sicer pa vsi moduli temeljijo na skupinskem delu, ki vključuje: strokovno predavanje predavatelja na najavljeno tematiko, delo na primerih, diskusija in reflektiranje v veliki skupini ter delo v manjših skupinah.

Projekt povezuje tri države, ki so si glede vzgojnih in izobraževalnih tem do neke mere blizu. Z gostovanji predavateljev in strokovnjakov, katerih glavno strokovno področje je prav odnosna kompetentnost, zagotavljamo visoko kakovost vsebine in izvedbe programa. Z dejavnostmi in razporedom izvajanja v treh državah želimo povezati udeležence in jim poleg izobraževanja omogočiti tudi spoznavanje, izmenjavo izkušenj in konstruktivni dialog, osredinjen na dobrobit otrok, mladostnikov in odraslih – strokovnjakov, ki se z njimi ukvarjajo – torej na pedagoške teme, ki so v naših družbah ključne in pomembne.

Prijave in vključevanje udeležencev poteka do 1. 12. 2017.

Izobraževanje se začne v mesecu januarju in konča v oktobru 2018.

Cilj projekta:

1. Navdihniti in opolnomočiti vzgojitelje in učitelje (strokovne delavce v vrtcih in šolah) pri razvoju odnosne kompetentnosti, ki je ključna pri vzpostavljanju odnosov z otroki, mladostniki in starši.
2. Povezovanje vzgojiteljev in učiteljev iz treh držav, izmenjava in učenje iz skupnih izkušenj.

Od poslušnosti do odgovornosti!

Kaj je to odnosna kompetentnost?

Odnosna kompetentnost so znanja, veščine, zavest in osebna angažiranost, ki so potrebni za gradnjo osmišljenih, vitalnih in negujočih odnosov v strokovnem, pedagoškem kontekstu – odnosov med otroki/mladostniki v vzgojno-izobraževalnih ustanovah in odraslimi, ki z njimi delajo, pri čemer nas vodi cilj, da prepoznavamo in spoštujemo dostojanstvo in integriteto otrok in mladostnikov, kakor tudi dostojanstvo in integriteto odraslih, ki poučujejo in/ali zanje skrbijo. Cilj razvoja odnosne kompetentnosti je, da poiščemo in povežemo tisto, kar je dobro in potrebno za obe strani v sferi pedagoškega dela.

O odnosni kompetentnosti smo se veliko naučili od Jesperja Juula in Helle Jensen, dveh družinskih terapevtov in strokovnjakov, ki po vsej Evropi poučujeta prav o tej tematiki, sicer pa sta avtorja številnih strokovnih člankov in knjig, med drugim tudi učbenika »*Od poslušnosti do odgovornosti*« (Didakta, 2010), ki se osredotoča na *odnosno kompetentnost*.

Po avtorjih je **profesionalna odnosna kompetentnost**:

- sposobnost pedagoga, da zagleda otroka v njegovi samobiti in da v skladu s podobo, ki jo uzira, prilagaja svoje vedenje, ne da bi se odrekel vodenju
- sposobnost strokovnjaka, da je v stiku z otrokom avtentičen
- sposobnost in volja strokovnjaka, da prevzema odgovornost za kakovost odnosa

Kvalitete, ki so ključne za razumevanje odnosne kompetentnosti pri ljudeh, ki delajo z otroki/mladostniki, so:

- naša sposobnost, da otroke »uziramo« - da vidimo, kdo zares so, namesto tega, kaj bi morali doseči
- vodstvo v razredu/skupini
- avtentičnost
- odgovornost odraslega za kakovost odnosa
- angažiranost v komunikaciji in zavest, da zasedamo pomemben položaj v življenju otroka
- gradnja odnosa
- pripravljenost, da življenje v vrtcih in šolah usmerjamo kot čim bolj človeški in čim manj metodološko in pedagoško začinjen svet

(Povzeto po: Jesper Juul in Helle Jensen, »*Od poslušnosti do odgovornosti*«, Didakta, 2010.)

Verjamemo, da večina zaposlenih na področju vzgoje in izobraževanja daje od sebe najboljše, kar zmore. To vemo tudi po tem, ker jih osebno poznamo, ker so naši prijatelji, kolegi, znanci; po naših izkušnjah so to številni udeleženci Familylabovih seminarjev, izobraževanj in supervizij, kjer smo se spoznali; to so ljudje, ki neposredno odražajo status izobraževanja v družbi. Iz teh srečanj smo spoznali nekaj o njihovi izkušnji in življenju v vrtcih in šolah ter v mnogih letih prepoznali nekatere od njihovih potreb, na katere lahko s tem projektom (vsaj deloma) ponudimo ustrezen odgovor. Te potrebe pogosto, tudi kadar so v strokovnih skupinah, razredih ali zbornicah vsaj prepoznane in poimenovane, niso vzete resno, zato umanjka ustrezen odziv glede tega, kaj vzgojitelji in učitelji potrebujejo v kontekstu razvoja in učenja na področju *odnosne kompetentnosti*.

Katere so te potrebe?

Nekatere od potreb, ki smo jih prepoznali pri našem dosedanjem delu, se nanašajo na potrebo po tem, da se pedagoške delavce opolnomoči pri tem, da:

- ohranjajo in zaščitijo svojo integriteto in dostojanstvo
- ohranjajo in poskrbijo za integriteto, dostojanstvo in dobro počutje otrok in mladih
- pristopajo k nesporazumom in konfliktom, ki do katerih prihaja v odnosu z otroki in starši
- prepoznajo simptome in vire stresa ter si pomagajo in poiščejo ustrezno podporo
- se zavzamejo zase in razvijajo samospoštovanje
- v razredu razvijejo pristno avtoriteto, ki ne izhaja zgolj iz položaja moči in vloge
- gradijo odnose tako s posamičnimi otroki kot razredom kot celoto
- gradijo odnose s starši in drugimi, ki skrbijo za otroka
- vidijo težave na delovnem mestu kot priložnost za razvoj, iz česar se je možno učiti, še posebej iz izkušenj, ki so ki so težke in neprijetne
- se naučijo zasnovati podporne skupine, znotraj katerih se ustvarja zaupanje, in soustvarjati skupnost, ki podpira pedagoško oseboje itd.

Vidimo, da se potrebe ujemajo s tem, kar je bistveno za delo strokovnjaka: po eni strani gre za osebno odgovornost, po drugi za odgovornost za delo z otroki in mladostniki.

Prav to je rdeča nit tega projekta.

Otroci in mladostniki velik in pomemben del svojega življenja prebijejo v vzgojno-izobraževalnih ustanovah. To pomeni, da pedagoški delavci zasedajo pomembno vlogo v njihovem življenju tudi zato, ker včasih z njimi preživijo več časa kot njihovi starši. Spričo tega dejstva ni dvoma, da imajo ti odrasli izjemno pomembno vlogo, za katero jih nihče ne pripravi, niti ne skrbi za to, kako se v tej vlogi. Na tem področju ne poskrbimo za dovolj izobrazbe, niti ne omogočamo integrirane dodatne podpore za strokovni kader, ki je v naši družbi tako pomemben – za kader, ki skrbi za naše otroke, vpliva nanje in jih oblikuje od vrtca do konca njihove izobraževalne poti. Vrtčevskim otrokom, osnovnošolcem in srednješolcem – vsem je skupno to, da so življenjsko neizkušeni in ranljivi, zato potrebujejo ob sebi odrasle, ki so zainteresirani in kompetentni biti jim dovolj dobri voditelji v življenju. To je predvsem naloga staršev, toda dejstvo, koliko časa otroci preživijo v pedagoških ustanovah, neizogibno pomeni, da pedagoški delavci izjemno vplivajo na življenje otrok in mladostnikov. Tu se začenja in končuje razprava o tem, *ali naj šola tudi vzgaja*. Na kratko: vzgojno vpliva vse, čemur so otroci in mladostniki izpostavljeni. Vzgojno deluje tudi plavalna šola, kjer je glavni cilj naučiti otroka plavati. Tako je zato, ker imajo trenerji velik vpliv na otroke; s tem, kdo so, kako se vedejo in kako komunicirajo, vplivajo na otroka, ga oblikujejo in vzgajajo. Enak vpliv imajo tudi vzgojitelji in učitelji.

Vzgojno vpliva *način*, kako odrasli komunicirajo, najsi bo v zasebni ali javni sferi, tudi takrat, kadar nimajo namena vzgajati. Vpliv odraslih, kot v vsakem odnosu, poteka na dveh ravneh: na prvi, t. i. *vsebinski* – npr. ko učitelj predava snov iz matematike ali zgodovine – ko torej prenaša vsebino; in na drugi, t. i. *odnosni ali procesni*, kjer se nahaja možnost, da pride do razvoja povezanosti med učiteljem in učencem. Ta procesni del predstavlja najbolj človeški in najbolj pomenljiv del celotne komunikacije med njima, saj določa, kako se učenec in učitelj počutita v medsebojnem stiku – ali v tem odnosu prevladuje npr. občutek strahu in nelagodja (ki se lahko pojavlja pri obeh) ali pa npr. radovednost, zainteresiranost, zaupanje in podpora. Učitelj se utegne med predavanjem počutiti zelo slabo, ker ima občutek, da govori sam sebi, v razredu je hrupno in malokdo ga posluša (poskuša prenesti vsebino, vendar mu ne uspe vzpostaviti stika).

Od poslušnosti do odgovornosti!

Tak položaj ni dober za nikogar – vpliva na samozavest in samospoštovanje učitelja, pa tudi na učence, med katerimi utegnejo nekateri učitelja omalovaževati, nekateri ignorirati, pomilovati ali poskušati poslušati, vse to skupaj pa ustvarja določeno ozračje. To je primer, ki priča o tem, kako težko je – na človeški ravni – biti učitelj, in vendar se učitelji med svojim formalnim izobraževanjem pripravljajo le na vsebinsko raven.

Zgodi se, da otroci vzljubijo tiste predmete, kjer so jih poučevali učitelji, ki so jim bili tako ali drugače všeč – pogosto zato, ker so se v stiku in komunikaciji z njimi otroci počutili dobro, kot sprejeti in vredni; ali pa so bili zanimivi predavatelji, „strogi, a pravični“ in podobno. Rečeno drugače: kadar je vzpostavljen dober odnos, vsebina lažje steče. To pomeni, da je del poti do uspešnega poučevanja povezan s tem, kako se vsi udeleženi v procesu učenja počutijo, pri čemer »počutje« ne pomeni, da so vsi srečni in da se ves čas ukvarjamo z njihovimi občutki, ampak preprosto to, da so cenjeni, sprejeti in dobrodošli v odnos.

Včasih je otroke, ki v vrtcu ali šoli kažejo čustvene ali vedenjske težave (kar je pogosto povezano z njihovo družinsko situacijo) zares težko ceniti, sprejeti in jim pokazati, da so dobrodošli v odnos. To je težko z razlogom, saj ti otroci in mladostniki pogosto presegajo naše sposobnosti, da smo jim kos in da lajšamo skupno moro, v kateri se nahajamo. Sposobnosti vzgojiteljev in učiteljev so v največji meri odvisne od naravnega talenta, življenjskega izkustva, pripravljenosti za dodatno izobraževanje in dobre volje, zato nekateri z lahkoto, spet drugi pa z veliko težavo razrešujejo kompleksne situacije, pri čemer so na žalost pogosto prepuščeni sami sebi. Navada je, da učitelj takrat otroka pošlje k pedagogu/psihologu, vendar ta poteza ne rešuje *njunega* odnosa.

Tako prijetne kot neprijetne situacije nastajajo tudi v razgovorih s starši, pri čemer obe strani potrebujeta določene kompetence, zato da lahko položaj zaznata in razrešita.

Že samo ta dva primera kažeta, da se vzgojitelji in učitelji *vsakodnevno* srečujejo tudi:

- z otroki in mladostniki, ki se včasih nahajajo v težkih čustvenih stanjih, kar je posledica od nekoliko do precej narušenih družinskih odnosov ali pa so posledica občasnih kriz, ki se pojavljajo v vsaki družini
- z otroki in mladostniki, ki prehajajo skozi različne življenjske izkušnje, eksperimentiranja, manjše in večje izgube in travme
- z različnimi vrednotami, ki jih otroci ponotranjajo skozi odraščanje v svoji družini
- s starši, nekaterimi konstruktivnimi, drugimi manj konstruktivnimi, z različnim izkustvom in prepričanji glede vzgoje in učiteljev, s takšnimi, ki so pripravljeni na sodelovanje in dialog, in takšnimi, ki so pripravljeni na kritiko in napad
- s splošnim vrednostnim sistemom družbe, v kateri živimo

Ljudje, ki delajo v vzgojno-izobraževalnih ustanovah, se vsakodnevno srečujejo ne le z *učenci*, ampak s celoto otroških življenj, zato vidijo simptome – vedenje, dostopno opažanju (npr. agresivno vedenje do drugih, vrstniško trpinčenje, avtodestruktivno vedenje, ki ga je pogosto težko zaznati, pogosto psihično odsotnost, učne težave, depresivna stanja, psihosomatske težave, neopravičene izostanke itn.).

Ko govorimo o dobrobiti, preventivi in mentalnem zdravju otrok in mladostnikov, nas kratko malo mora zanimati, koliko so nam kot družbi pomembni ljudje, ki jih poučujejo – ker so pogosto skupaj in jih do neke mere poznajo.

Šolski sistem se predvsem zanima za njihove mentalne kapacitete, s čimer ni nič narobe, ni pa dovolj za duševno zdravje. Dejstvo je, da otroci prihajajo v šolo kot celovita bitja, kar pomeni, da doživljajo tudi stres, strah, napetost, tesnobo, jezo, žalost in se tega ne morejo znebiti samo zato, ker šola to od njih pričakuje. Včasih so ta stanja izzvana celo s samo izkušnjo in stikom z učitelji.

Taka čustvena stanja onemogočajo proces učenja, pomnjenja in reprodukcije naučenega, kar se najbolj ceni. Učitelji so v hiperburokratiziranem sistemu odgovorni za to, da naučijo snov, sprašujejo in testirajo ter izpolnjujejo obrazce; razpeti so med učence in nadrejene strukture, katerim odgovarjajo. S tem, *kako je njim v šoli* – tako otrokom kot učiteljem v nešteti vsakdanjih situacijah in medsebojnih srečanjih – se kot družba profesionalno in konstruktivno malo ali skoraj nič ne ukvarjamo, posledica pa je dejstvo, da je v vzgojno-izobraževalnem sistemu veliko psihično in čustveno ranjenih in prizadetih, in to na vseh straneh.

V tej stalni vrzeli med pričakovanim intelektualnim odzivom in reprodukcijo naučenega na eni strani ter celovitimi človeškimi potrebami otrok in mladostnikov na drugi strani poteka življenje v pedagoških ustanovah in to na način, ki pogosto izčrpava vse vpletene.

Strokovni delavci v vrtcih in šolah se najpogosteje opirajo na lastno modrost in ukoreninjene prakse, kadar pride do npr. tega:

- da je otrok zelo nemiren
- da otrok v nekem trenutku ne more zadržati čustev
- da je otrok v skupini/razredu žrtev medvrstniškega trpinčenja
- da se otrok v skupini/razredu vede agresivno
- da otroku umre eden od staršev
- da otroci, ki živijo z enim od staršev, pišejo spis na temo družine
- da v vrtcu/šoli pride do tragičnega dogodka
- da ima otrok starša odvisnika
- ... in še dosti drugega

Z razvojem *odnosne kompetentnosti* se učimo, kako v podobnih in tudi mnogih drugih situacijah z otroki in mladostniki ustrezno reagirati in kako prevzeti odgovornost za te odnose. Usvajanje teh kompetenc ne pomeni izobraževanja iz psihologije, ampak je morda bliže iskanju avtentičnega, človeškega odzivanja na otroke in mladostnike – kaj potrebujejo od nas odraslih, s katerimi preživljajo svoje življenje.

Včasih se odrasli, ki profesionalno preživljajo čas z otroki, se te odgovornosti pravzaprav bojijo, zato je niti ne prevzemajo. To nelagodje je morda mogoče zmanjšati tako, da se učimo o tem, kaj pomeni prevzeti odgovornost za odnos – to je odgovornost za to, kar se dogaja med učiteljem/vzgojiteljem in otrokom (npr. zainteresiranost in prisotnost – želeli pristopiti in začeti dialog z agresivnim otrokom, namesto da ga izključimo), ne pa splošna odgovornost za njegovo življenje.

Bolj ko razvijamo odnosno kompetentnost, bolj razvijamo tudi zaupanje vase, da se znamo in moremo pogovarjati in biti z otroki in mladostniki na način, ki deluje dobrodejno tako na nas kot nanje.

Od poslušnosti do odgovornosti!

Razpored izobraževalnih modulov:

- 1. modul: 16. - 18. 2. 2018, Maribor**
Predavanje in delavnica „Kaj je odnosna kompetentnost in kako se razvija?“
Jesper Juul (Skype, 17. 2.)
- 2. modul: 23. - 25. 3. 2018, Zagreb**
Delavnica „Razvoj empatije v skupini/razredu“
Helle Jensen (24. - 25. 3.)
- 3. modul: 6. - 8. 4. 2018, Zagreb**
Delavnica „Viri in načini podpore pedagoškemu delavcu“
Christine Ordnung in Dušanka Kosanović
- 4. modul: 25. - 27. 5. 2018, Novi Sad**
Predavanje in delavnica „Od poslušnosti do odgovornosti“
Jesper Juul (Skype, 26. 5.)
- 5. modul: 31.8. - 2. 9. 2018, Novi Sad**
Delavnica „Vodstvo odraslih v skupini/razredu“
Christine Ordnung in Dušanka Kosanović
- 6. modul: 26. - 28. 10. 2018, Slovenija, Maribor**
Zaključna delavnica – integracija naučenega
Christine Ordnung in Dušanka Kosanović

Komu je projekt namenjen?

S tem projektom želimo v **proces učenja o odnosih** – predvsem o odnosih med učitelji/vzgojitelji in otroki/mladostniki ter njihovimi starši – vključiti zainteresirane in motivirane strokovne delavce v vrtcih in šolah.

Namenjen je entuziastičnim in notranje motiviranim delavcem v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah – vzgojiteljem, učiteljem/profesorjem, strokovnim delavcem – ki so odprti in zainteresirani za učenje na opisanem področju in postavljajo osebni in strokovni razvoj visoko na lestvici življenjskih vrednot. Edukacijsko skupino bo sestavljala enak delež udeležencev iz Slovenije, Hrvaške in Srbije; iz vsake od držav se lahko prijavi omejeno število udeležencev. Pomembno je sodelovati na vseh moduli (celotnem programu edukacije); moduli niso izbirni.

Za sodelovanje je potrebno *razumeti* angleški jezik, kajti predavanja tujih predavateljev ne bodo tolmačena. Če angleščino razumete, vendar je ne govorite, pa bomo poskrbeli za prevod vaših vprašanj/komentarjev v teku izobraževanja oz. diskusij.

Kotizacija:

Mednarodna organizacija *Familylab Association* je prepoznala pomembnost projekta in ga podprla s sofinanciranjem dela organizacijskih stroškov.

Kotizacija za **18-dnevno** izobraževanje (6 tridnevni modulov) znaša **690 € + DDV** na udeleženca.

V ceno niso všteti potni stroški, nastanitev in hrana.

Literatura:

„Od poslušnosti do odgovornosti“, Jesper Juul in Helle Jensen (Didakta, 2010)

„Šolski infarkt“, Jesper Juul (Mohorjeva družba Celovec, 2014)

„Dialog s starši“, Helle in Elsebeth Jensen (Zavod Manami, 2011)

Prijave

Svojo prijavo, prosim, pošljite po elektronski pošti na tistega od spodaj navedenih naslovov, ki se nanaša na organizatorja iz vaše države, in sicer **do 15. 12. 2017**. Po prejeti prijavi vas bomo kontaktirali v najkrajšem možnem času.

Skupina se bo formirala glede na vrstni red prispelih prijav, upošteva razmerje med prijavljenimi iz vrtcev in šol ter posamičnih držav. Število udeležencev v projektu je omejeno.

info@familylab.si - kontakt Ivana Gradišnik, Slovenija

info@familylab.rs - kontakt Ivana Muškinja, Srbija

info@familylab.hr - kontakt Dušanka Kosanović, Hrvatska

[Obrazec za prijavo prevzamete tule.](#)

Za vse dodatne informacije ali posvet smo vam na voljo na zgornjih naslovih.

Nazadnje naj na kratko poudarimo še pomembnost odnosov v kolektivu. Ti odnosi so pomembni, ker ustvarjajo ozračje v šoli/vrtcu in vplivajo na to, kako se učitelji/vzgojitelji počutijo na svojem delovnem mestu. Vsi se strinjamo, da sodijo razne preventivne delavnice in predavanja iz komunikacije ali proti nasilju, ki jih organiziramo za otroke in mladostnike v šolah, kjer je ozračje med odraslimi (v zbornici) mučno in kjer se večina ljudi ali nekateri ne počutijo dobro, med hvalevredna prizadevanja. Večina otrok se na takšnih delavnica gotovo veliko nauči. Toda otroci so del sistema konkretne šole in zbornica je pomembna točka tega sistema – atmosfera, ki vlada v njej, se preliva preko njenih zidov in daje barvo šoli/vrtcu, določa, kako se ljudje počutijo na svojih delovnih mestih. Ko otroke in mladostnike poučujemo o veščinah v medosebnih odnosih in bi radi, da na tem področju osvojijo reči, ki se jih sami nismo niti poskušali naučiti ali pa ne drznili (npr. kako se postaviti zase, reševati konflikte, sprožiti dialog, prositi za pomoč, stopiti korak nazaj v imenu kakovosti odnosa ipd.), ima to naše poučevanje pogosto zelo omejen doseg ali pa je celo obsojeno na propad, naši otroci in mladostniki pa nam neosvojene lekcije posledično vračajo neposredno nazaj v obraz.

Zato, kadar govorimo o pomembnosti odnosov v pedagoških ustanovah, mislimo na vse odnose in na njih celovitost, ki se odvija na vseh mogočih relacijah: med ravnatelji in strokovnimi timi in posameznimi učitelji/vzgojitelji in otroki in mladostniki in vsemi ostalimi zaposlenimi in sodelujočimi v vrtcu/šoli. V našem projektu je ta perspektiva izjemno pomembna, ker se zavedamo, da se bodo udeleženci med razvijanjem odnosne kompetentnosti včasih srečevali z občutkom nemoči in omejenostjo njihovega konkretnega pedagoškega sveta; z omejitvami, ki izhajajo iz mnogih momentov, omenimo le nekatere: nezadostne kulture dialoga, strahu pred avtoriteto, poslušnosti, zaskrbljenosti za varnost delovnega mesta, celega niza omejitev, ki so posledica zapuščenega vzgojno-izobraževalnega sistema, neustreznih praks, nestrokovnosti, nezainteresiranosti za profesionalni razvoj ipd. Na takšne in podobne omejitve s tem projektom ne bomo mogli vplivati neposredno, toda če okrepimo in spodbudimo zavest, da je možna tudi drugačna, boljša, bolj empatična in bolj strokovna pedagoška realnost, potem bo naš cilj dosežen.

Podelite te informacije z zainteresiranimi vzgojitelji in učitelji.

Veselimo se vašega sodelovanja in skupnega učenja!

Lep pozdrav,

Dušanka Kosanović, vodja projekta, koordinatorka za Hrvaško

Ivana Gradišnik, koordinatorka za Slovenijo

Ivana Muškinja, koordinatorka za Srbijo

Jesper Juul in Helle Jensen:

OD POSLUŠNOSTI DO ODGOVORNOSTI (Didakta, 2010)

Vsakodnevni konflikti, izčrpavajoče bitke za premoč s težavnimi otroki – in za mnoge učitelje in starše tudi velikanski izziv, kako sploh poučevati. Vse to sodi danes v običajen šolski vsakdan. Toda neposlušnost in nered imata ponavadi en in isti vzrok: to je globoko zasidran konflikt, ki zaznamuje odnos med odraslim in otrokom. Otroci si želijo naučiti sodelovati, če jih le spoštujemo in priznavamo za enakovredne ter prepoznavamo in spoštujemo njihovo osebno integriteto in individualnost.

Jesper Juul in Helle Jensen pokažeta, zakaj v vrtcih, šolah in doma zakaj tako zelo potrebujemo novo razumevanje vzgoje in izobraževanja ter tudi kakšno naj bi to bilo. Pokažeta, da o uspešnosti vzgojno-izobraževalnega procesa v šoli (in drugje) v največji meri odloča kakovost odnosa med učitelji oz. pedagogi, starši in otroki. Avtorja s pomočjo mnogih zgledov pokažeta, da je stara kultura poslušnosti tako v šoli kot v družini že dolgo neproduktivna in izpeta. Hkrati opozorita na resnične alternative, kakršni sta empatija in pouk, ki temelji na spoštovanju pravil, ter pokažeta, kakšen pomen ima v vzgoji in izobraževanju odgovornost. Spričo bogatih in desetletja dolgih izkušenj, ki jih imata pri delu z otroki in z odraslimi, ki delajo z otroki, na nazoren način pojasnita, kako naj odrasli razvijamo in krepimo odnosne kompetence – ta temeljni kamen nove kulture v pedagogiki.

Knjiga je razdeljena na štiri dele. Prvi del se ukvarja z vidiki dela v pedagoških institucijah. Glavni poudarek je namenjen spremenjenemu odnosu med odraslimi in otroki ter pomenu, ki ga ima družina. Drugi del obravnava osebne vidike, ki so skupni otrokom in odraslim in igrajo pomembno vlogo pri razvoju profesionalne odnosne kompetence. Tretji del opisuje medosebne odnose ter različne vidike poklicnega razvoja in vsebuje tudi poskus definicije odnosne kompetence. V četrtem in zadnjem delu knjige se avtorja natančneje in konkretno posvečata odnosom med starši in otroki. Knjigo zaključujeta s poglavjem o otrocih in mladostnikih, ki so nam v izziv. Tu se še posebej zavzemata za nov pristop v pedagoškem delu.

Avtorja in predavatelja:

Jesper Juul je danski pedagog in družinski terapevt, predavatelj, edukator in supervizor, avtor številnih člankov, esejev in knjig s področja vzgoje, starševstva in družinskih odnosov. Pomembno področje njegovega dela je usmerjeno na podporo in krepitev staršev, vzgojiteljev, učiteljev in drugih strokovnjakov s skrbstvenega in vzgojno-izobraževalnega področja. Bil je ustanovitelj in vodja slovitega skandinavskega Kemplerjevega inštituta, l. 2006 pa je zasnoval mednarodni projekt Familylab, katerega cilj je podpirati starše in strokovne delavce pa Evropi in vsem svetu. Zadnja leta predvsem prek skypa sodeluje na Familylabovih usposabljanjih, supervizira in ponuja individualno podporo staršem in strokovnjakom.

Helle Jensen je danska psihologinja in družinska terapevtka, ki prav tako deluje v številnih evropskih deželah. Njeno skupno delo z Jesperjem Juulom je usmerjeno na področje razvoja odnosne kompetentnosti pri strokovnih delavcih ter na področje svetovanja in družinske terapije. Kot predsednica in ustanoviteljica *Danskega združenja za promocijo življenjske modrosti otrok* strokovnjake poučuje o razvoju empatije in prisotnosti, zato da bi te vrednote uspešno prenesli v življenje otrok in mladostnikov, s katerimi delajo. Trenutno sodeluje pri izvedbi EU programa »Hand in Hand«, ki je namenjen krepitvi socialnih, čustvenih in medkulturnih kompetenc učencev osmih razredov, ter vodi program »Trening empatije«.

Od poslušnosti do odgovornosti!

Predavateljici:

Christine Ordnung je nemška glasbena in gibalna pedagoginja ter body terapevtka. Po izobraževanju na področju družinskega svetovanja po načelih Jesperja Juula in praksi iz osebnega dela z družinami je l. 2010 v Berlinu ustanovila „Nemško-danski inštitut za družinsko terapijo in svetovanje“, ki ga tudi vodi. Inštitut deluje po načelih izkustveno usmerjene družinske terapije. Glavno področje njenega dela je delo z družinami in pedagoškimi delavci v vrtcih in šolah, še posebej na področju razvoja odnosne kompetentnosti.

Dušanka Kosanović je hrvaška psihologinja in družinska terapevtka ter vodja hrvaškega Familylaba. Študij iz družinske terapije je končala na „Nemško-danskem inštitutu za družinsko terapijo in svetovanje“ v Berlinu. Njeno glavno področje je usmerjeno na nudenje podpore posameznikom in družinam ter supervizorsko delo v skrbstvenih, vzgojno-izobraževalnih poklicih in poslovnem sektorju. Pomembno področje njenega zanimanja je tudi psihoonkologija. Na temo odnosne kompetentnosti vodi usposabljanja, seminarje in delavnice ter predava strokovnim delavcem na Hrvaškem in v tujini.

Koordinacija projekta:

Ivana Gradišnik je ustanoviteljica in vodja slovenskega Familylaba. Po končani Fakulteti za novinarstvo se več let ukvarja s publicistiko in prevajanjem književnih del, konec leta 2007 pa ustanovi Familylab Slovenija. Odtlej se ukvarja z organizacijo in koordinacijo dogodkov in izobraževalnih programov za starše in pedagoške delavce, vodi seminarje, predavanja in delavnice za starše, opravlja svetovalno delo, vodi založniške projekte ter piše članke in kolumne o psihologiji vsakdana, vzgoji otrok in odnosih v družini.

Ivana Muškinja je ustanoviteljica in vodja srbskega Familylaba. Po poklicu je strokovnjakinja za psihosocialni pristop v socialnem delu in svetovalka sistemske družinske terapije. Ima deset let izkušenj iz dela v predšolski ustanovi, poleg tega pa se usmerja na svetovalno delo s posamezniki, pari in družinami ter na snovanje in izvajanje programov za starše in strokovne delavce s področja izobraževanja in socialnega varstva.